

REZUMAT

al tezei de doctorat intitulată:

CERCETĂRI PRIVIND SUSTENABILITATEA SISTEMELOR AGRICOLE CONVENȚIONALE ȘI ECOLOGICE LA NIVELUL REGIUNII SUD-VEST OLTENIA

Doctorand: **CARBARĂU (SMEDESCU) Cosmina Andreea**

Coordonator științific: **Prof. Univ. Dr. TUDOR Valentina Constanța**

CUVINTE CHEIE: agricultură, sustenabilitate, sistem convențional, sistem ecologic, dezvoltare durabilă, exploatații agricole

Agricultura reprezintă esența vieții, iar într-o lume cu o creștere demografică rapidă, satisfacerea nevoilor alimentare ale populației devine o provocare colosală. În ultimele trei decenii, am asistat la o creștere semnificativă a conștientizării necesității unor transformări profunde în sectorul agricol și în sistemele alimentare în ansamblul lor. Această conștientizare a apărut pe fondul provocărilor tot mai evidente legate de sustenabilitatea și viabilitatea pe termen lung a modului în care producem, gestionăm și consumăm resursele alimentare.

Teza de doctorat este structurată în cinci capitole, care includ concluziile și recomandările. Aceasta oferă o analiză detaliată la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, din perspectiva agriculturii convenționale și ecologice, luând în considerare diferite tipuri de exploatații agricole din sectorul vegetal. Accentul este pus pe culturile mari, în special pe grâu și floarea soarelui.

Primul capitol al tezei, intitulat „Bazele științifice ale agriculturii convenționale și ecologice,” oferă o trecere în revistă a evoluției agriculturii, de la originile sale până în prezent, cu accent pe dezvoltarea și sustenabilitatea celor două sisteme agricole. De asemenea, acest capitol examinează evenimentele globale recente, cum ar fi criza generată de pandemia Covid-19 și războiul dintre Rusia și Ucraina, care au exercitat o presiune semnificativă asupra producției agricole și fermierilor. Aceste circumstanțe au impus necesitatea adaptării sectorului agricol la nivel european și global.

Tot în acest capitol, se subliniază rolul Politicii Agricole Comune (PAC) la nivelul Uniunii Europene și României, atât din perspectiva cadrelor financiare multianuale, cât și din prisma Pactului Verde European. Capitolul se încheie cu o analiză bibliometrică a literaturii de specialitate, focalizată pe termenii „agricultură convențională” și „agricultură ecologică,” analiză realizată la nivel global. În urma acestei analize, au fost identificate 1.486 de articole, dintre care au fost reținute doar cele care conțineau studii comparative între cele două

sisteme agricole. În contextul adăugării termenului „sustenabilitate,” numărul articolelor s-a redus semnificativ, rezultând 62 de articole, iar, după o selecție suplimentară, 13 articole au fost analizate și interpretate.

Cel de-al doilea capitol al lucrării, intitulat „Scopul, obiectivele și metodele de cercetare,” evidențiază scopul principal al tezei: evaluarea sustenabilității sistemelor agricole convenționale și ecologice. Aceste sisteme au fost analizate în detaliu la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia și au vizat:

- ✿ Analiza culturilor vegetale, în mod special cultură mare și totodată identificarea tendințelor de modificare a suprafețelor, expansiune sau reducere, după caz;
- ✿ Compararea producțiilor în funcție de dimensiunea terenurilor și determinarea randamentelor medii pentru culturile de grâu și floarea soarelui;
- ✿ Evaluarea ratei de adoptare a practicilor agricole ecologice și a tendințelor pieței pentru produsele ecologice și convenționale;
- ✿ Compararea rezultatelor financiare obținute precum și analiza prețurilor medii de vânzare pentru produsele agricole;
- ✿ Evaluarea performanțelor economice și de producție în funcție de dimensiunea terenului în vederea determinării avantajelor și provocărilor specifice pentru exploatațiile mici, medii și mijlocii.

Tot în acest capitol sunt descrise toate metodele de cercetare utilizate în cadrul tezei. Aceste metode includ analiza bibliometrică, metoda de divizare a rezultatelor, metoda grafică, analiza statistico-matematică (utilizând funcția PivotTable), precum și metoda anchetei, care a implicat colectarea de informații din surse primare, precum chestionarele și interviurile realizate cu fermierii. Datele obținute au fost ulterior analizate și prelucrate pentru formularea de concluzii și recomandări.

Capitolul III, intitulat „Analiza agriculturii convenționale și ecologice,” oferă o examinare detaliată a evoluției și dezvoltării agriculturii, atât din perspectiva convențională, cât și din cea ecologică. Analiza începe la nivel global, evaluând suprafețele cultivate cu cereale, inclusiv separat pentru grâu și floarea soarelui, atât în sistem convențional, cât și ecologic.

La nivel european și al Uniunii Europene, agricultura include un număr semnificativ de fermieri, dintre care au fost identificați peste 440.000 de operatori ecologici, cu cel mai mare număr în Italia, aproximativ 76.000. Din perspectiva procesatorilor ecologici, în Europa au fost identificați aproximativ 88.000, dintre care 82.500 în UE, Italia fiind, de asemenea, pe primul loc, cu aproape 24.000 de procesatori.

Se pune, de asemenea, accent pe ponderea suprafețelor ecologice la nivelul UE în anul 2021, când acestea reprezentau 9,6% din totalul suprafeței agricole. Această valoare este considerabil sub ținta de 25% pentru suprafețele ecologice, care trebuie atinsă până în 2023, conform obiectivului Pactului verde european. La nivelul României, analiza vizează evoluția numărului de ferme și a suprafețelor deținute, atât la nivel național, cât și în cele 8 regiuni

de dezvoltare, din perspectiva agriculturii convenționale și ecologice, cu un accent deosebit pe regiunea Sud-Vest Oltenia.

În capitolul al patrulea, intitulat „Cercetări privind sustenabilitatea sistemelor agricole convenționale și ecologice,” a fost realizată o analiză detaliată la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, cu accent pe sustenabilitatea exploatațiilor agricole de tip convențional și ecologic. Studiul a inclus 18 exploatații agricole, câte 9 pentru fiecare tip de agricultură (convențională și ecologică), distribuite pe trei intervale de suprafață: 10-30 ha, 50-100 ha și peste 100 ha. Au fost analizate două culturi principale: grâul și floarea soarelui.

Analiza s-a concentrat pe exploatațiile agricole de tip vegetal și a avut în vedere mai mulți factori: vârsta fermierilor, sexul, nivelul de studii, vechimea în exploatație, forma juridică, nivelul de dotare existent la nivelul fermei și resursele financiare utilizate. De asemenea, au fost evaluate nivelul de subvenție APIA, producția medie înregistrată la hectar, costul de producție, precum și prețul mediu de vânzare. Totodată, s-a analizat profitabilitatea celor două culturi pentru fiecare categorie de agricultură practică.

Ultimul capitol al tezei, intitulat „Concluzii și recomandări,” prezintă rezultatele analizei, punând accentul pe principalele aspecte identificate atât la nivel global, cât și la nivelul Uniunii Europene, inclusiv în România și regiunea Sud-Vest Oltenia. De asemenea, sunt formulate o serie de recomandări rezultate din implementarea chestionarului la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, precum și din realizarea studiului la nivel macro.

Bibliografia utilizată include peste 100 de surse, acoperind literatura de specialitate, atât din autori internaționali, cât și autohtoni.